

Рожі І.Г., к.п.н, доцент

кафедри географії та

методики її навчання

УДПУ імені Павла Тичини

inna.rozhi.93@gmail.com

Безлітня Л.О., к.г.н, доцент

кафедри географії та

методики її навчання

УДПУ імені Павла Тичини

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СКРАЙБІНГУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

Сучасна система вищої освіти в Україні за багато років пройшла через значні зміни, які впливають на підготовку здобувачів вищої освіти – майбутніх учителів. Суттєвою характеристикою цього є існування різноманітних інформаційних технологій на основі глобальних комп'ютерних мереж та інформаційних систем.

Сучасна освітня політика прагне підготувати висококваліфікованого педагога, який може бути мобільним, гнучким, професійним та коректно й швидко адаптуватися у сучасному цифровому суспільстві, щоб він зміг легко орієнтуватися в глобальному інформаційному просторі, і, що важливіше, бути здатним до ефективної самоосвіти протягом усього життя.

Перед майбутнім учителем географії стоїть дуже тяжка, а часом і не завжди досяжна мета – спробувати не просто допомогти учням оволодіти знаннями, а подати сам процес у цікавішій й творчій формі для роз'яснення завдань, шляхом використання нестандартних інтерактивних навчальних методів. Ця мета в роботі вчителя вимагає радикального перегляду існуючої традиційної технології освіти та її адаптації до новітніх тенденцій у суспільстві.

Підготовка майбутніх учителів загалом та вчителів географії, зокрема, не є винятком. Вищі навчальні заклади намагаються задовольнити соціальний запит до підготовки конкурентоспроможних педагогічних кадрів, пов'язуючи це з подальшим пошуком шляхів до підвищення якості освіти та рівнем компетентності.

Візуалізація під час розгляду навчального матеріалу є потужним дидактичним інструментом, застосування якого повинно бути вмотивованим і ефективно використовувати новітні технології візуалізації в педагогічній діяльності під час підготовки майбутнього вчителя географії. В нашій статті ми розглядаємо візуалізацію навчального матеріалу через технологію «скрайбінг».

На сьогодні поняття «скрайбінг» є порівняно новим, аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що воно ще не увійшло в широкий науковий обіг. Термін «скрайбінг» походить від англійського «scribe» у значенні «drive a pen» – водити ручкою [5, с. 61].

Ми розглядаємо скрайбінг як технологію візуалізації, яка забезпечує відображення ключових моментів змісту навчального матеріалу (властивостей об'єкта навчання, його внутрішніх і зовнішніх зв'язків) шляхом використання простих графічних елементів (малюнків, піктограм, символів, слів, схем, діаграм), послідовно створюваних на екрані у відповідності до її усного викладу (або аудіоряду).

Використання скрайбінгу в навчанні зумовлене дидактичним потенціалом цієї технології, який полягає у створенні нових можливостей для реалізації на більш високому рівні таких принципів навчання як природовідповідність, наочність, доступність, усвідомленість, емоційність навчання. Скрайбінгу, як технології візуалізації, притаманна також можливість компактного подання навчального матеріалу, сприяння його продуктивному засвоєнню і запам'ятовуванню [1, с. 43].

Ця технологія може бути застосованою у будь-якій освітній сфері. Педагог, який вміє висловлювати цікаві ідеї, що робить на ходу замальовки і

малює скрайби, називають скрайбером, а візуалізацію, яку він створює, – скрайб або скрайб-презентацією.

Скрайбінг – прекрасний старт для придбання нових знань, умінь і навичок. Ця технологія не може не зацікавити яскравістю графічних образів, пов'язаних безпосередньо з новим навчальним матеріалом, що у свою чергу сприяє кращому запам'ятовуванню основних термінів і понять. Скрайбінг перетворює тези презентації в слова і образи, описує зв'язок і виділяє ключові моменти. Причому цей процес відбувається в реальному часі, практично паралельно усному мовленню. Завдяки цьому забезпечується високий відсоток засвоєння інформації в процесі створення яскравих образів, які викликають у слухача візуальні асоціації з усною промовою [2, с. 91].

За допомогою означеної техніки викладач може привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді [3, с. 61].

Існує декілька видів скайбінгу: класичним видом скрайбінгу є мальований скрайбінг, коли художник (скрайбер) зображує в кадрі картинки, піктограми, схеми, діаграми, записує ключові слова. Це відбувається паралельно з текстом, що звучить за кадром; аплікаційний скрайбінг – на довільний фон у кадрі накладаються чи наклеюються готові зображення, які відповідають тексту, що озвучується; магнітний скрайбінг є різновидом аплікаційного, але готові зображення кріпляться магнітами на презентаційну магнітну дошку; комп'ютерний скрайбінг передбачає використання спеціальних програм або онлайн-сервісів, наприклад PowToon, VideoScribe та інших, за допомогою яких можна створювати відео за готовими шаблонами; відеоскрайбінг – це знімання мальованого, аплікаційного або іншого виду відео; комбінований скрайбінг як поєднання різних форм зображення [4].

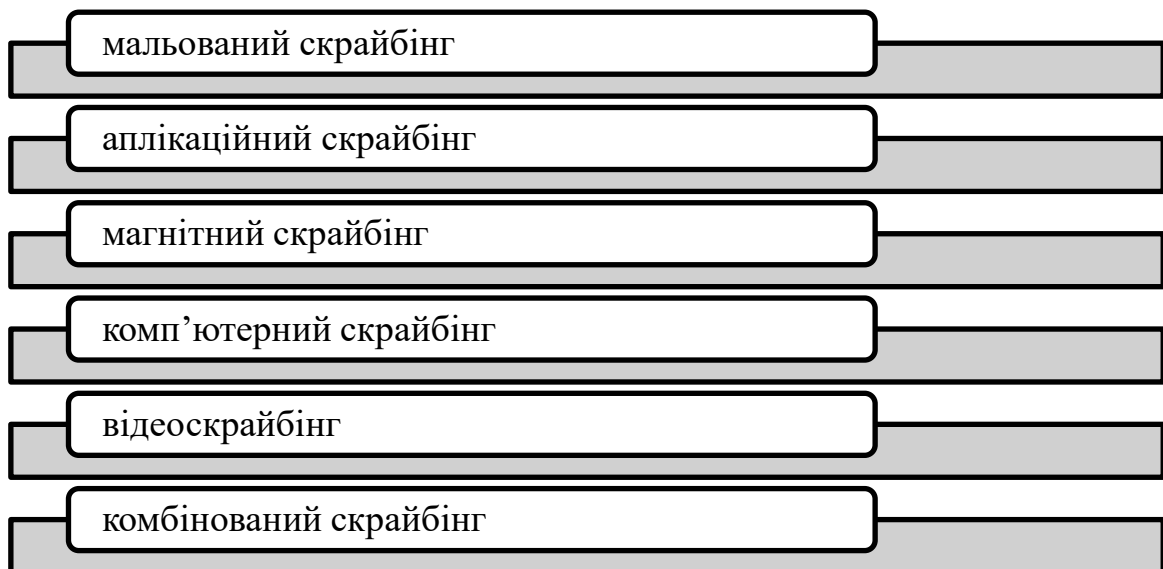

Схема 1. Види скрайбінгу.

Переваги скрайбінгу полягають в організації та аналізі отриманої інформації, інтеграції нових можливостей для свідомого й активного засвоєння матеріалу, компактного подавання та продуктивного запам'ятовування. Використання означеної техніки дає змогу на її основі організувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти, спрямовану на опрацювання вивченого матеріалу, відтворення власного ставлення до нього.

Сьогодні неможливо сформувати цілісну географічну картину світу у вищій школі лише традиційними дидактичними засобами. Географія – це наука вивчається під час подорожі та миттєво сприймає об'єкт дослідження. Ось чому використання технологій скрайбінгу дозволяють візуалізувати вивчення тем з навчальної програми різних класів географії у віртуальному навколишньому середовищі та навіть істотно підвищити сприйняття географічних процесів, які не доступні для безпосереднього спостереження. Більше того, сучасне покоління здобувачів вищої освіти, яке не можуть жити без гаджетів і різноманітності програмного забезпечення, слід навчитися використовувати їх раціонально, а не бути позбавленим їх.

Список використаних джерел

1. Білоусова Л. І., Житеньова Н. В. Візуалізація навчального матеріалу з використанням технології скрайбінг у професійній діяльності вчителя. *Фізико-математична освіта*. 2016. Вип. 1. С. 39–47.
2. Мягкова О. Використання технологій скрайбінгу і скетчноутингу в освітньому процесі. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2020. Вип. 4. С. 90–95.
3. Огляд сервісів для розробки скрайбінг-презентацій. Електронний ресурс для вчителів з основ технології скрайбінгу. URL: <https://sites.google.com/site/ckrajbingprezentacii/servisi-skrajbingu> (дата звернення: 13.04.2022).
4. Онофрійчук Л. О. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу в закладі вищої освіти. *Народна освіта*. 2020. Вип. 1. С. 61–66.
5. Сорока Т.В. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу. *Географія*. 2015. № 16 (284). С. 60–62.